

АНОТАЦІЇ

Авер'янова Т. В. **Внутрішнє переконання експерта як раціональна основа його моральності** // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 143-148.

В статті розглядається проблема внутрішнього переконання експерта у його етичному значенні, джерелах і взаємозв'язку із ступенем упевненості в істинності висновків. Розглядається роль інтуїції і навіювання у формуванні внутрішнього переконання, можливість існування колективного внутрішнього переконання експертів, що проводять комісійні і комплексні дослідження.

Ключові слова: внутрішнє переконання експерта, етика експерта, інтуїція.

Беляєв В. П. **Щодо оптимізації нагляду в сучасній Росії** // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 195-202.

Автор на прикладі діяльності російської прокуратури розглядає окремі проблемні питання нагляду і напряму його оптимізації. Пропонується змінити порядок призначення прокурорів; обмежити владне втручання вищих прокуратур в діяльність нижчих; негайно припиняти дію опротестованого прокурором нормативно правового акту і інші шляхи оптимізації прокурорського нагляду.

Ключові слова: прокурорський нагляд, протест прокурора, призначення прокурорів.

Головатенко В. І. **Взаємовідносини глави держави і судової влади: порівняльно-правовий аспект** // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 10-22.

В статті подається порівняльно-правовий аспект взаємовідносин глави держави і судової влади. Президент України і органи судової влади не мають прямого впливу одне на одного. Їх взаємовідносини мають опосередкований характер. Але головним завданням як Президента України, так і органів судової влади має бути ефективне функціонування системи захисту конституційних прав і свобод людини.

Ключові слова: судова влада, глава держави, захист прав і свобод.

Грозівський І. М. **Етнонаціональний чинник у становленні та розвитку Запорозької Січі** // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 62-69.

В статті розглядаються основні причини виникнення Запорозької Січі. Автор доходить висновку, що Запоріжжя відіграло значну роль у справі консолідації українського народу, а саме, у формуванні його національного типу. Основною причиною становлення та розвитку Запорозької Січі є етнонаціональний чинник.

Ключові слова: консолідація українського народу, етнонаціональний чинник, історія Запорозької Січі.

Гудзь Л. В. Проблеми фінансування виборів в Україні // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 37-41.

Подано аналіз конституційно-правового регулювання суспільних відносин в сфері фінансування виборів в Україні. Автор доходить висновку, що сьогодні в Україні ще не сформувалась достатньо розвинута система виборчого законодавства. Основним завданням українського законотворення є прийняття єдиного кодифікованого нормативного правового акту про вибори у формі Виборчого кодексу.

Ключові слова: виборче законодавство, фінансування виборів, кодекс про вибори.

Засць І. О. Правове регулювання земельних відносин у Кримській Радянській Соціалістичній республіці (квітень-червень 1919 р.) // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 83-89.

В статті автор дає аналіз основних правових актів, що регулювали земельні відносини у Кримській Радянській Соціалістичній республіці протягом квітня – червня 1919 р.

Ключові слова: Кримська РСР, земельні відносини, земельне право.

Заулочна С. А. Політико-правові передумови формування Кримської автономії в 1921 р. // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 70-82.

В статті аналізуються основні політико-правові передумови формування Кримської автономії в 1921 р. Дається короткий аналіз історіографії по даній проблемі.

Ключові слова: Кримська автономія, громадянська війна в Росії, кримська державність.

Зорін Р. А., Зорін Р. Г. Криміналістичні технології багатоваріантних інформаційних типових програм допитів (з преактивним ефектом) // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 149-152.

Автори, відомі своїми неординарними евристичними розробками в криміналістиці, і цього разу пропонують технології, що дозволяють істотно полегшити роботу слідчого при виробництві допитів і підвищити їх ефективність. Прогнозується ефект від упровадження їх в слідчу практику.

Ключові слова: тактика допиту, алгоритми розслідування, евристика.

Ісаєв А. М. Значення волі та волевиявлення у договорі дарування // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 128-134.

У статті розглядається історія договірної оформлення актів дарування, аналізуються різні точки зору на співвідношення волі і волевиявлення сторін в договорі дарування. Автор приходиться до висновку, що ці категорії мають вирішальне значення для визначення відносин дарування як договору. Цивільне законодавство вимагає впорядкування норм регулюючих форми волевиявлення для попередження можливих суперечок в цивільному обороті.

Ключові слова: договір дарування, волевиявлення в цивільному праві, історія договірної оформлення дарування.

Ісютін-Федотков Д. В. Отримання зразків для порівняльного дослідження як елемент системи слідчих дій // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 168-174.

Розкривається природа отримання зразків для порівняльного дослідження як елемент системи слідчих дій. Дискутується думка про віднесення цієї процедури до допоміжних передслідчих дій, що передують проведенню експертизи. Пропонується система основних і факультативних ознак слідчої дії.

Ключові слова: зразки для порівняльного дослідження, передслідчі дії, криміналістична тактика.

Клименко Н. І. Вдосконалення підготовки слідчих як умова оптимізації розслідування // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 203-208.

Аналізуються проблеми підвищення якості підготовки слідчих. На підставі анкетування 450 слідчих прокуратури і ОВС, автор розкриває недоліки вузівської підготовки фахівців цього профілю. Пропонується широке запровадження в практику підготовки нових прогресивних методів, з урахуванням комп'ютеризації праці слідчого, широкого використання ним різних банків даних, програм, розроблених для автоматизованих робочих місць слідчого.

Ключові слова: підготовка слідчих, комп'ютеризація праці слідчого, автоматизоване робоче місце слідчого.

Крикун В. Г. Істинно-православні християни і «громадськість» 1961-1965 рр. (за матеріалами центрального Чернозем'я) // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 54-61.

Антицерковна політика Радянського Союзу стимулювала появу таємних церковних общин. Серед них найвпливовішим стає істинно-православне християнство. В статті автор аналізує основні напрями антирелігійної кампанії, яка,

не дивлячись на радикальні заходи, не змогла розв'язати проблему «релігійного сектантства».

Ключові слова: релігієзнавство, церковна політика СРСР, «істинно-православні» християни.

Марушев А. Д. До питання про форми взаємодії слідчого і фахівця – бухгалтера в процесі розслідування економічних злочинів // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 153-160.

Особливості способів здійснення економічних злочинів вимагає щільної взаємодії слідчого з фахівцем-бухгалтером. Розглядаються конкретні мета і завдання використання спеціальних бухгалтерських знань при розслідуванні. Автор аналізує форми такої взаємодії класифікуючи їх на загальні, процесуальні і непроцесуальні.

Ключові слова: судово-бухгалтерська експертиза, взаємодія слідчого і фахівця, економічні злочини.

Мельников А. В. Прибутковий податок в роки другої світової війни на окупованій Німеччиною території України і Криму // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 98-103.

Аналізується фінансова політика нацистської Німеччини в сфері прибуткового податку з населення окупованого Криму.

Ключові слова: прибутковий податок, окупаційний режим, Крим і Україна у війні.

Михайлов М. А. Микола Дмитрович Вороновський // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 209-214.

У статті розглянуто про життя і діяльність одного з організаторів криміналістичної служби в органах внутрішніх справ, керівника науково-технічної служби кримської міліції, автора одного з перших підручників з криміналістичної техніки для навчальних закладів НКВС і прикордонної охорони М. Д. Вороновського (1900-1981). Приведені маловідомі факти, знайдені в місцевих архівах.

Ключові слова: історія криміналістики, криміналістична техніка.

Новікова С. О. Конституційні проекти П. І. Пестеля та Н. М. Муравйова як об'єкт джерелознавчого історико-правового дослідження // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 109-113.

Автор звертає увагу на новий аспект вивчення «Російської правди» декабристів – джерелознавчий. Уточнено авторство цього конституційного проекту, його вдосконалення у контексті обговорення в колі таємних товариств.

Ключові слова: декабристи, «Російська правда», конституційні проекти.

Омельянчук І. В. Національне питання в ідеології чорносотенних партій // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 90-97.

Чорносотенні партії прагнули блокувати процеси національної самоідентифікації, що розгорнулися в Росії, розуміючи що за ним розпочнеться процес самовизначення новоутворених націй, ведучий до розпаду Російської імперії і створення нових незалежних держав.

Ключові слова: Чорносотенні партії, націоналізм, розпад Російської імперії.

Орлов А. М. Значення вивчення історії розвитку законодавства про лікувальні і оздоровчі місцевості для становлення рекреаційного права // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 184-194.

Аналізується генезис нормативно-правової бази про курортні місцевості як джерело формування нової галузі права – рекреаційного права. Підкреслюється важливість вивчення історії законодавства в цій сфері для вдосконалення правової охорони рекреаційних об'єктів. Пропонується створення територіальних рекреаційних систем з своїми органами управління і обслуговування.

Ключові слова: рекреаційне право, нові галузі права, територіальні рекреаційні системи.

Орлов М. О. Облік екологічного чинника в законодавстві України по здійсненню господарської діяльності в умовах ринку // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 175-183.

Підкреслюється винятковість екологічних відносин, на які не можна автоматично поширювати відносини ринкові при рішенні господарських задач.

Ключові слова: екологічне право, господарська діяльність, право ринкової економіки.

Пацкевич А. П. До питання оцінки ефективності інформаційно-криміналістичного забезпечення правоохоронної діяльності в республіці Білорусь // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 161-167.

Автор розглядає критерії визначення ефективності криміналістської реєстрації на прикладі правоохоронних органів Республіки Білорусь. Для аналізу використовується довільна вибірка з 340 кримінальних справ і опит практичних працівників. Автор приходить до висновку про необхідність ухвалення єдиного нормативного акту про криміналістський облік; про перехід від традиційних банків даних до експертних систем, що надають ініціатору запиту набір альтернативних варіантів.

Ключові слова: банки даних в юриспруденції, експертні системи, криміналістична реєстрація.

Пацкевич А. П., Стороженко С. Н. Історичні передумови зародження кримінальної реєстрації // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 47-53.

Аналізується початковий період розвитку криміналістичної реєстрації. Робиться висновок про те, що він є основним, первинним і всеохоплюючим засобом криміналістичної техніки, з якого надалі в результаті диференціації і спеціалізації відокремилися її сучасні галузі. В статті наводяться приклади реєстрації злочинців у вигляді членушкодження і таврування, як історичні передумови зародження кримінальної реєстрації.

Ключові слова: історія криміналістичної реєстрації, таврування злочинців, членушкодницькі покарання.

Рижаків О. П. Поняття обвинуваченого в російському кримінальному процесі // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 135-142.

В статті аналізується поняття обвинуваченого як одне з ключових в кримінальному процесі. Розглядаються недоліки правового регулювання статусу цього учасника розслідування на прикладі російського законодавства. Наголошується на необхідності регулювання статусу обвинуваченого на судовій стадії у справах приватного звинувачення.

Ключові слова: поняття обвинуваченого статус обвинуваченого, справи приватного звинувачення,

Ротань В. Г. Проблема системи права і творчий потенціал трудового права // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 114-122.

Розглядається питання вдосконалення системи права і місця в цій системі таке галузі як трудове право. Автор пропонує визначити це місце через уточнення предмету і методів трудового права.

Ключові слова: система права, предмет трудового права, метод трудового права.

Рубаник В. Є. До питання про «російську», «українську» і «східнослов'янську» традицій приватноправового регулювання відносин власності // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 123-127.

В статті позначена проблема вибору концепцій правового регулювання відносин власності в нашій країні в пострадянський період. Не маючи досвіду трансформації командної економіки, в ринкову, наша країна переживає значні

труднощі і терпить перекося, при яких у відносинах власності головну роль виконує не підприємець, а держчиновник, не конкуренція, а монопольні структури.

Ключові слова: право власності, приватноправове регулювання правовідносин, право ринкової економіки.

Скакун О. Ф. Метод інтерпретації правової теорії і правової норми: схожість і відмінність. // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 3-9.

У роботі розглядається методологія тлумачення права в загальнотеоретичному аспекті в єдності з методами тлумачення (інтерпретації) конкретних норм права як ідеальних моделей поведінки. Вказується на загальнометодологічний зміст даних підходів і відмінності, обумовлені теоретичною і практико-прикладною сферами.

Ключові слова: методологія тлумачення права, інтерпретація норм права, теорія інтерпретації.

Тодика О. Ю. Тенденції розвитку правової політики держави в сфері народовладдя // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 28-36.

Державно-правова практика, розвиток конституційно-правових процесів на пострадянському просторі в сфері виборчих відносин вимагають чіткого аналізу тенденцій розвитку правової політики держави в сфері народовладдя. Автор робить висновок, що сьогодні в діючому законодавстві України більш широко і ґрунтовно закріплюється механізм реалізації народовладдя, основні політичні права і свободи громадянина. Але при цьому в практиці є чимало порушень.

Ключові слова: правова політика, народовладдя, права людини.

Трифонов С. Г. Регулювання спадкових відносин в українських землях у XVI – першій половині XVII ст. за польським правом // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 42-46.

Автор виявляє характерні риси спадкових відносин в Україні у період польського права, а саме обмеження прав жінок при спадкуванні нерухомості, відмінність міського спадкового права від земського, самостійність формування шлюбного права. Наголошується на регулюванні спадкових відносин у міському праві Речі Посполитої як магдебурзьким, так і хелминським правом.

Ключові слова: спадкове право, польське право, магдебурзьке право, хелминське право.

Трофімчук С. А. Судова реформа 1864 року і її вплив на формування основ правової держави в Росії і Україні // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 104-108.

АНОТАЦІЇ

Характеризуються основні напрями судової реформи 1864 р. і особливості її проведення на Україні і в Росії. Судова реформа стала важливим етапом на шляху до правової держави і поклала початок процесу кардинальних змін в суспільній свідомості.

Ключові слова: правова держава, судова реформа 1864, суд присяжних.

Чуб О. О. Конституційні основи права громадян України на звернення
// Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. – 2005. – Серія «Юридичні науки». – Т. 18 (57). – № 3. – С. 23-27.

Важливим політичним правом, що забезпечує участь громадян України в управлінні державними справами, є право громадянина на звернення до органів державної влади, їх посадових і службових осіб. Проаналізував основні функції звернення громадян України, автор доходить висновку, що вони виконують потрійну функцію.

Ключові слова: права громадян, звернення до органів влади, народовладдя.